

Mese a négy süvegről

A mese voltaképpen nem is a négy süvegről, hanem négy, különböző színű süveget viselő ikerfiúról szól. Erőteljesen népi ihletésű mű, a bolgár *Pancso Pancsev* a folklór akár internacionálisnak is nevezhető meselemeit illesztette egybe, próbavándorúttal a lány kezéért, mesemondó anyókaival és ha nem is a legkisebb, de a legdolgosabb fiú természetes végső győzelmével.

Minden színházi gyermek-előadás örök lélektani vizsgálata: miként tudják az alkotók a gyermeki fantázia követelményeire igazítani a produkciót, egyetemes és speciális dramaturgiai megoldásokkal, színekkel, ötletekkel, a figyelmet lekötő képes fordulatokkal — hogy a végén önfeléd-lelkesen hangozzék föl a másfajta előadásoknál érthetően hangosabb, kiáltásokkal, nevetésekkel vegyes, legbiztosabb eredmény: gyerekek tapsa.

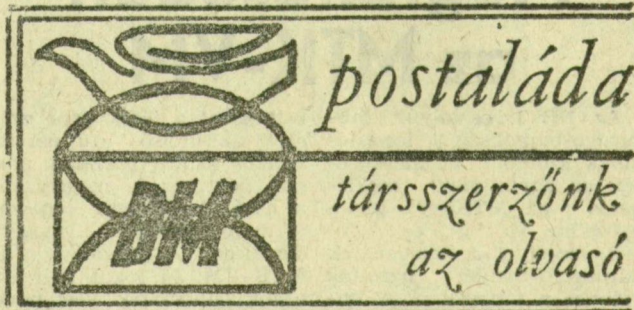
A Zenes Színházban látható mesejáték-bemutató úgy hetvenöt százalékban meg is felelt a fenti kívánalmaknak. Ha ehhez még hozzá is kell számítanunk némi korosztályengedményt, *Galamb Sándor* rendezése (a vendé- díszlet- és jelmeztervező *Kállai Judit* színvonalas munkájára építve) mindent felhasznált, ami csak a népi milió

tótális megjelenítéséhez kell: meglevenedett bolgár mesevilág tárult az ifjú nézők elé. „Átkötő” megoldás-ként az egyes táncszámok — kár, hogy nem túl magas intenzitással és színvonalon — ugyanezt a koncepciót szolgálták. Baj csak annyi történt, hogy az imígyen egységes kompozíció néhány eltérő szerepértelmezéssel és a gyermekdarabok kissé eltúlzott formai megoldásaival lépett frigy-

Vass Gábor feladata volt a legvonzóbb: négyes szerep. Kár, hogy az ikerfiúk különböző népmesei karaktereit csak látszólag változtatás, valójában leegyszerűsített, többnyire egysíkú eszközökkel oldotta meg. Teltalálát viszont *Déry Mária* (Gena néni) és *Katona András* (Petkó gazda) alakítása. Mindketten megtalálták az ideális játéktípust, valóságillúziót keltő mesealakot formálva meg. *Karancz Katalin* (Mesemondó öregasszony) viszont időnként nem hatott elég „anyókaosan”. A *Mese a négy süvegről* a végén fölcsattanó tappsal alapjában véve igazolta a gyermekdarabok szükséges elvárásait, s ha némi tartózkodással is, a négyféle süvegű fiú kalandjai — tulajdonképpen megsüvegelhetők.

Domonkos László

Miként azt olvasóink tapasztalni fogják; nemcsak Szűrös szemmel című, keretbe zárt írásunk szerzője fogott e héten bosszúsán tolat. Kik ezért, kik azért, mások is háborognak, s ez nem is lenne baj (minden jobb a közbüzségnél), ha időnként nem lőnének túl a célon. Márpedig előfordul, miként az is, hogy ágyúval lövünk verébre... Tapasztaljuk továbbá: akadnak, akik levelet ugyan írnak az újságnak, olvasni viszont nem szokták, olyan igényekkel hozakodnak elő, melyek teljesítésére nincs reális lehetőség. Merthogy kívánságainkat pénztárcánkhoz kell igazítanunk. Hogy mindezért mi-ért bocsátottuk előre, az alábbiakból remélhetőleg kiderül.

Miként azt olvasóink tapasztalni fogják; nemcsak Szűrös szemmel című, keretbe zárt írásunk szerzője fogott e héten bosszúsán tolat. Kik ezért, kik azért, mások is háborognak, s ez nem is lenne baj (minden jobb a közbüzségnél), ha időnként nem lőnének túl a célon. Márpedig előfordul, miként az is, hogy ágyúval lövünk verébre... Tapasztaljuk továbbá: akadnak, akik levelet ugyan írnak az újságnak, olvasni viszont nem szokták, olyan igényekkel hozakodnak elő, melyek teljesítésére nincs reális lehetőség. Merthogy kívánságainkat pénztárcánkhoz kell igazítanunk. Hogy mindezért mi-ért bocsátottuk előre, az alábbiakból remélhetőleg kiderül.

Kerékpártolvajok — punkok

Több pontba foglalta észrevételeit egyik szegedi olvasónk. Elsőként a kerékpárpárolásokról szól: „Egy családtól egy hónapon belül két kerékpárt loptak el. Egyet a lezárt tárolóból, egyet pedig — lezárt állapotban — öt perc alatt, az alagsorból. Úgy hallottam (nem tudom, igaz-e?) a rendőrség a kerékpárpárolást nem nyomozza. Ezek szerint ez nem üldözendő cselekmény. Akinek ellopták, lopjon helyette másikat! Ha valaki az ABC-ben ellop egy üveg bort, megindítják a büntető eljárást. Ha valaki ellop egy kerékpárt, azt nem keresik! Valamikor minden kerékpáron névtáblának kellett lenni és a használó magával kellett hordja az igazolványt. Miért nem lehet ezt most is elrendelni? Ismerős körökben nap mint nap hallani kerékpárpárolásról. Alapos, szigorú büntetés kellene, majd megszűnne a lopás.”

Eddig a levél első passzusa. Idézzük a továbbiakat is, de előbb engedjék meg, hogy erre válaszoljunk. Olvasóinknak tökéletesen igaza van, hallatlan méretet öltöttek a jármű — köztük a kerékpárpárolások. Csak hogy jogos felháborodásban levélírónk túlságosan is elvette a súlykot, olyan megállapításokra jutott, melyek nem igazak! A rendőrség igenis nyomoz ezekben az ügyekben, mivelhogy a kerékpárpárolás ma is büntető cselekmény. (Ha másból nem, rendőrségi hírekből olvasónk is értesülhetett már erről.) Igaz, a nyomozás nem mindig vezet eredményre, sokan ugyanis szétszerelik, átalakítják a lopott bicikliket, így adnak túl rajtuk. A rendőrségnek rengeteg munkát jelent a kerékpárpárolás. Éppen ezért kérték már nemegyszer, lapunk segítségével is igénybe véve, a lakosságat arra, hogy ne hagyják lezáratlanul kétkerekű járműüket. Mivelhogy túlnyomórészt a lezáratlan bicikliket lopják el. Magyarán: tálcán kínáljuk a tolvajoknak az alkalmat. Egy-egy lopott kerékpárt megtalálni olyasféle feladat, mint szénakazalban a tűt fellelni. Téved olvasónk abban is, hogy manapság nem szüksé-

ges a kerékpárhoz igazolvány. Ellenőrzésnek megköveteli a rendőrség a kerékpár gyári számát feltüntető okmány bemutatását.

Kettes szám alatt az iskolával kapcsolatos gondokkal foglalkozik levélírónk. Azt nehezményezi, hogy nap mint nap pénzt követelnek a szülőktől a gyerekek, mondván: az iskolában kérik. Ebben kétségkívül sok igazság van — meglehet, kissé megint csak túloz olvasónk — számos családban komoly problémát okoz az iskola igényeinek eleget tenni. Erről egyébként már többször szoltunk, meggyőződésünk, hogy eredményel. Ahhoz viszont, hogy tonnaszám kerüljenek a személtre használatos tankönyvek, s hogy oktalan pócsékolás minden évben, valamennyi osztályban újakat vásárolni, nem fűzünk kommentárt. Levélírónknek tökéletesen igaza van! A diákoknak a mezőgazdasági betakarításokban való részvételéről viszont el kell mondanunk: foglalkoztatásuk népgazdasági érdek, tehát az ország valamennyi lakosának érdeke, másrészt a munkára nevelés célkitűzéseit is segít megvalósítani. Kizárólag a fizetség, az órabér szempontjából közelíteni a kérdéshez, nem a legjobb álláspont.

Végezetül a punkokkal foglalkozik olvasónk; közéjük és az idiótá közé egyenlőségjelet téve. Véleményével nincs egyedül; számosan vannak még, akik vad kirohanásokra ragadtatják magukat a punkhajviselettel, öltözékben csatoló fiatalok láttán. Olvasónk odáig is elmegy, hogy közveszélyes elmebetegnek titulálja ezeket a fiatalokat, kényszerzubbonyban szeretné látni őket. Pedig aligha sikerülhet társadalmi problémákat kényszerzubbonyal megoldani. Sajnos, sok fiatal kószál céltalanul, s verődik alkalmi csoportokba az utcákon, de ennek nyilvánvalóan megvan az oka. Az okot kell megszüntetni, és nem a beválasztani a házirendet. (Egyébként pszichológusok, szociológusok hada próbálkozik e sok feszültséggel járó társadalmi jelenség gyökereinek feltárával.)

Ha megszégik a házirendet

Október 17-i Postaládánkban megjelent *Lakásügyek — lakóügyek* című írásunkhoz kapcsolódva írja egyik olvasónk. „Nagyon helyes lenne, ha nemcsak a házfelügyelők kötelességével foglalkoznának a kedves bérlők, hanem azaz is, hogyan lakják a lakásukat, miért nem tartják be a házirendet. Sajnos, a bérlőtársak többsége fütyül a házirendre. Takarításnál Például nem sokat törődnek azzal, hogy a fűgőfolyosó rácsán lesöpört, lerázott pokrócot, szőnyeget az alsóbb szinten éppen kire rázzák, avagy az ajtó előtt levő lábtörölt kinek a nyakába verik ki. A felújított régi bérházaknál — ugyanúgy, mint a panelnél — egészen vékony fődémeket építettek, azaz építnek, ami elbírja ugyan a normá-

lis étellel, lakással járó zajt — de nem bírja el azt, hogy a gyerekek(ek), állandóan nyúzza(ák) a rádiót, a televíziót, a diszkó- és rockzenéért, amire azután igen kemény diszkó- vagy rocktáncot táncolnak. Az ilyen „gyerektevékenység” — amit a szülő is megenged — az alsóbb és felsőbb szinten lakók között igen gyakran kemény szóváltással jár. Nagyon helyes, hogy a lakbér emelésének hogyanját és mértékét taglalják és magyarázzák az újságban. Áldásos nyugalmat hozna, ha megmagyaráznák azt is, hogy a sűrűn lakott bérházakban hogyan illik lakni.”

Bizonyára elkerülte olvasónk figyelmét, hogy az együttélés irrott-iratlan szabályaival nemegyszer foglalkoztunk már összeállításunkban. Sajnos, nem sok ered-

nyozza a lépesóházakban függeszített házirendet. Bár tudjuk, mindig akadnak, akik nem követik önként a bérlőkre vonatkozó rendelkezéseket, megszégik a szabályokat, s ezzel alaposan megkeserítik a lakótársak mindennapjait. Esetükben aligha hatásos a rábeszélés, annál inkább a bírságolás. Eljenek a bérlők ezzel a lehetőséggel, a csendháborítókat és egyéb kellemetlenségeket okozókkal szemben a szabálysértési hatóságnál keresnek jogorvoslatot.

Sorokban

Miért nem jár az Északi körúton olyan, autóbussz, amellyel közvetlenül el lehetne jutni a Belvárosba? kérdezi egy névtelen levélíró. Szerinte a Marx teret érintő 83-as mellett szükség lenne egy belvárosi járatra is. Szívesen közzétenné a Volán levelét, akár terveznek efféle járatot, akár nem. (Csupán annyit jegyzünk meg, hogy a Marx tér azért eléggé bent van a városközpontban...)

Tarjáni lakók százei aláírással kaptuk a következő sorokat: „Már több ízben írtuk és kértük, hogy a tarjáni villamos-végállomáshoz építsenek fedett várót, akár olyan egyszerűt, amilyen a vágóhídi végállomásnál látható. Kérésünk sajnos, süket fülekre talált. Márpedig itt az esős idő, a villamosra sokat kell várni, a szabad ég alatt az bizony igen kellemetlen, különösen az időseknek és a kisgyerekek anyáknak.”

Nemrég tettük közzé a városi tanács vb építési és közlekedési osztályának ál-

lásfoglalását ez ügyben. Megírtuk, hogy tervezték ugyan a tarjáni végállomásnál várakozóhely építését, de merj egyre jobban meg kell fontolni, mire költünk a város pénztárcájából, a terv csak terv maradt. Mégsem olyan szomorú a helyzet, mivel a villamosok sűrűn követik egymást, addig, amíg a végállomáson időznek. beszállhatnak, a villamoskocsikban tölthetik az utakat az indulásig hátralevő időt.

Tarjáni olvasónk másik gondján már könnyebb segíteni. Valóban veszélyhelyzetet idéz elő, hogy sok gyerek nagy sebességgel kerékpározik a járdákon. Az idősek, a mozgásukban korlátozottak túlzás nélkül mondható, rettegnek tőlük. A szülők megpróbálhatnák jobb belátásra bírni gyermekeiket, és az sem ártana, ha időnként a rendőrök is figyelmeztetnék a biciklivel száguldozó gyerekeket.

Összeállította: Ladányi Zsuzsa

Külföldjáráson a Zenebarátok

Mint beszámoltunk róla, Szabadka és Drezda után első „nyugati” turnéjára utazott a DÉLÉP Zenebarátok Kórusa: Görögországba. A napokban hazatért 110 tagú együttes külföldi vendégszerpléséről Erdős János szólamvezetővel beszélgettünk.

— Honnan a megtisztelő meghívás?

— Egy korábbi kapcsolat eredménye. 1979 májusában tudniillik emlékezetes sikerű hangversenyt dirigált a dómiban *Karolosz Trikolidisz* a Szegedi Szimfonikus Zenekar és a Zenebarátok Kórusa élén, s a fiatal görög karmesterrel felleptünk még Szolnokon és Egerben is. Az együtt töltött napokban közvetlen baráti kapcsolat alakult ki közöttünk, s Trikolidisz már akkor megígérte, adandó alkalommal meghívja a kórust Görögországba. Az alkalom most jött el, amikor kinevezték a thesszaloniki színház zeneigazgatójává.

— Milyen eseményekre érkeztek?

— Thesszalonikiben összel egy hónapig tartó fesztivált rendeztek, melynek gazdag programján koncertek, opera, balett- és színházi előadások, kiállítások szerepeltek. Többek között fellépett a leningrádi Gorkij Színház, a berlini Komische Oper együttese is. A szegedi kórust *Mahler II. szimfóniájában* való közreműködésre kérték fel, ez volt Görögországban a mű első előadása. A másfélórás szimfónia nem mindennapi feladat: a partitúra 100 tagú zenekart kíván, a bonyolult zenei szöveget alaposan próbára tette a helyi szimfonikus zenekart. A kórus a befejező ötödik tételben jut szerephez, ahol a végtelen hangulati ellentétek ábrázolásához a kórus-hangzás teljes kifejező skálájára van szükség, a hangterjedeim és a hangerő a lehetséges szélső határokat érinti. A műben két kiváló szolista működött közre: a szopránzólot az Athénben élő japán énekesnő, *Misa Ikeuchi*, a mezzoszopránt a

karmester felesége, *Barbara Trikolidisz* énekelte. A két-napos próbák eredményeképpen nagyhatalmú, magával ragadó előadás született, Trikolidisz a hatalmas művet nagyszerű építkezéssel fogta egységbe. A közönség a kórust is melegen ünnepelte, s a hangverseny után a város polgármestere adott baráti hangulatú fogadást.

— Merre jártak, mit láttak még?

— Felejthetetlen élményt jelentett az októberi nyár fényeiben pompázó Egei-tenger, az ósrégi kereskedőváros még éjjel sem szűnő, nyüzsgő forgalma, az utcasorokon át húzódo török bazárok színes látványa, a bizánci kor sok-sok évezredes műemléke. Trikolidisz a kórustagokkal, mint személyes vendégeivel foglalkozott, ja a hangverseny utáni napon maga vállalt kalauzsolást a városnézésben, s ő mutatta meg a múzeumot is, ahol *Nagy Sándor* apjának, *Fülöpnek* nemrég feltárt sírjából kikerült kincsek mesés gazdagsága látható. A később visszainduló csoportnak még a Chalkidiki félsziget szépségeit is ecsetelte.

— A thesszaloniki koncert-siker nyomán várhatóak újabb meghívások?

— Jövőre tervbe vették a kórus visszahívását, *Verdi Requiemjében*, valamint *Kodály-műveivel*. Mivel a jövő évadtól Trikolidisz karmesteri tevékenységének jelentős részét az NSZK-ban és Franciaországban fejtí ki, ott is szeretne a későbbiekben a kórusal koncertezni.

*

A DÉLÉP Zenebarátok Kórusára a napokban újabb megtisztelő feladat vár. Október 28-án utaznak Drezdába, ahol 30-án és 31-én a *Kodály-centenárium* alkalmából a *Psalmus Hungaricus* és a *Budavári Te Deum*ot adják elő, magyar szólisták, *Kodály Zoltánné, Takács Tamara, Fülöp Attila* közreműködésével, *Koloss István* orgonajátékával. *Ve-zényel: Pál Tamás.*

Szűrös szemmel

A régi híd lábától indulva Juhász Gyula végre a Tiszát nézi, kezében egy mézdarabbal összefirkált gyerekmunka. Csikk és csikk mindenütt százzszámra, még a motorparádé nyomai is látszanak. Elhajgált olajos flakonok, tejföls és kefirés műanyag dobozok. Árad a szöke folyam, és a nyári kövek közét kitöltő szemét, sodródik a lassú folyású partszélre. Lassan hullámszik a csónakház drótkötélén az áradás által sodort fűzáróknak, előtte egy fél ócska teknő, és mindenütt műanyag fóliafoszlány, tejföls, hipós falként, flakonok sora.

Nem szebb a környék a sétányon sem. Klinikai ápolat cigiznek, a csikk nagy ívben repül a fűre, a rakpartra, próbáljon valaki szólni! A sellőházból is nagy ívben indul el egy hamutartó tartalma...

Rügom az avart, elém túrul az árvi emlékmű, eltűntek a fekete, márványtáblák az adakozó városok neveivel, és az emlékmű alsó részéről is „megszökött” a burkolat. Egy hónapja még körül volt deszkázva. A környék sem különb a már leirtaknál.

Visszafelé a klinikakert. A Béke-épitület, a volt piarista rendház „udvara”. A kidölt-bedőlt kerítések némelyikén mintha tank ment volna át... Látszólag az építők elvonultak, a csatát már elvették. Az épületek környéke: nyomorék soromó, öreg portás bácsi tesz egy-két sóprúvárgást céltalanul, mindenütt szemet csikk-csikk — mindenütt csikk... Az elhelyezett girbe-gurba szemestetárolók szinte érintetlenek. Emlékszem, egyreklorombon szép sétány volt a klinikakert, rázócska-viesra, a kollaktív háleegység talán valamit felelt. Kozdítik el a még tisztább Szegedért mozgalmat! De ne tavasszal! Holnap! Én benne vagyok.

Kláralfalvi Aladár